Զ. ՏԱՐԻ Թիւ 1707   29 Birinci Kânun 1936   ԳԻՆ 4 ՂՐՈՒՇ   ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 29 ԴԵԿՏ. 1936

AREVELK
Siyasî, iktisadî ve edebi
yevmî gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak
No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՏԱՐԵԿԱՆ
Թուրքիա	700 ղռ.	1400 ղռ.
Արտասահման	140 Ֆր.	250 Ֆր.
Ամերիկա		Տօլար 15 տլր.

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ
ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852
ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ
Telefon 40852

ՀԱՍՑԷ.— Ղալաթիա, Թիւնէլի քով Պիլլուր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique
Economique Litéraire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ՍԱՆՃԱՔԻ ԽՆԴԻՐԸ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾԱՎԱՐԻՆ ԿԱՐԵՒՈՐ շփումները Աթէնքի մէջ

Թուրք պատուիրակութեան մէկ մասը ՎԵՐԱԴԱՐՁԱՒ

ԱՆԳԱՐԱ, 26.—Թրքական պատուիրակութիւնը Փարիզէն վերադարձին Պելկրատէն անցաւ։ Եուկոսլաւ կառավարութեան անդամները դիմաւորեցին զայն եւ ողջերթ մաղթեցին։

Պատուիրակութիւնը առանց կանգ առնելու Պելկրատ, շարունակեց ճամբան դէպի Աթէնք։

Ռիւշտի Արաս չի կրցաւ տեսնուիլ վարչապետ Սթոյատինովիչի հետ, որ դեռ չէր դարձած Ռումանիայէն։

Արտաքին գործավարը այսօր Աթէնք պիտի հասնի եւ 3 օր պիտի մնայ հոն, պաշտօն. տեսակցութիւններ ունենալու համար հելլէն թագաւորին հետ։ Թուրք պատուիրակութիւնը Յնվր. 1ին քաղաքս պիտի դառնայ եւ նոյն օրը պիտի մեկնի Անգարա։

Ռիւշտի Արաս Ժընեւի եւ Փարիզի շփումներուն մասին բացատրութիւն պիտի տայ Հալքի խորհրդարանական խմբակին առջեւ, որ յատկապէս պիտի գումարուի։

Ֆրանս. դեսպան Փոնսօ Յունվար 4ին Անգարա պիտի դառնայ։ Փարիզէ կը հաղորդուի որ հաւանաբար Ազգաժողովի տեղեկարար Սանտլէր Ազգաժողովի Խորհուրդին գումարումէն առաջ, համաձայնութեան նոր առաջարկ մը կատարէ Թուրքիոյ եւ Ֆրանսայի։

ՌԻՒՇՏԻ ԱՐԱՍԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԵԼԿՐԱՏ 28.— Թուրքիոյ արտաքին գործավարը, կայարանին մէջ ընդունելով Եուկոսլաւ լրագրողները, հետեւեալը յայտարարեց։

— Այս անգամ աւելի խօսք մը ըսելիք չունիմ ձեզի։ Ներկայիս ամբողջ աշխարհի մէջ պալքաններն են որ կը պարզեն խաղաղ տեսարան մը։ Անգարա վերադարձիս, այս անգամ պիտի նախընտրեմ Աթէնքի ճամբան։ Փարիզի մէջ պարզ ձեւակերպութիւն մըն էր որ լրացուցի։ Այս ձեւակերպութիւնը բանակցութիւն կ'որակուի դիւանագիտական լեզուով։ Կը կարծեմ թէ այս խօսքերովս ամէն ինչ ըսած եղայ։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒՑ ՖՐԱՆՔԵՒՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ 27.— Հավաս.— Իսքէնտէրունի երեսփոխաններն ալ մէջը ըլլալով, խորհրդարանը կատարեալ միաձայնութեամբ վաւերացուց ֆրանքօ-սուրիական դաշնագիրը։ Վիճաբանութեանց ընթացքին միայն երեսփոխան մը անդրադառնալով Սանճաքի խնդրոյն, ըսաւ որ ան կապուած է Սուրիոյ։

⁂ Սուրիական թերթերը կը գրեն թէ Ատալը Մէհմէտ ամէնէն տարեց երեսփոխանը ըլլալուն, նախագահութեան աթոռը գրաւած է։ Ամէն ոք իր ճառին կը սպասէին բայց ան բառ մը չէր հաներ բերնէն։ Փսփսուք մը ծայր տուած է երեսփոխաններուն միջեւ։ Վերջապէս Դամասկոսի երեսփոխանը փրկած է կացութիւնը, ըսելով.— Առժամեայ Նախագահը նիստը բացաւ. ձեռնարկենք նախագահի ընտրութեան։ «Ճումհուրիյէթ» գիտել կու տայ որ այս առաջին նիստին Ատալը Մէհմէտի լեզուն բռնուած էր։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾԱՎԱՐԸ ԱԹԷՆՔԻ ՄԷՋ

ԱԹԷՆՔ, 24.— (Հ).— Ռիւշտի Արաս այսօր ժամը 11ին Աթէնք հասաւ եւ հանդիսաւորութեամբ դիմաւորուեցաւ վարչապետ Մէթաքսասի, արտաքին խորհրդական Մավրուտիսի, թրք. դեսպան Ռուշէն Էշրէֆի, Եուկոսլաւ եւ ռումէն դեսպաններուն կողմէ:

Ռիւշտի Արաս իջեւանեցաւ Կրէնտ Պրիթէյն պանդոկը եւ տասնըհինգ վայրկեան յետոյ այցելեց վարչապետ Մէթաքսասի:

Այս այցելութեան ընթացքին հելլէն վարչապետը եւ Թուրքիոյ արտաքին գործավարը երկար տեսակցութիւն մը ունեցան: Աթէնքի քաղաք. շրջանակները մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայեն այս տեսակցութեան:

Կը հաղորդուի որ Ռիւշտի Արաս հելլէն վարչապետին տեղեկութիւն տուած Ժընեւի եւ Փարիզի տեսակցութիւններուն մասին եւ լուսաբանած ընդհ. քաղաքականութեան մասին: Վաղը գիշեր հելլէն վարչապետը ի պատիւ Թուրքիոյ արտաքին գործավարին, ճաշկերոյթ մը պիտի սարքէ «Կրէնտ Պրիթէն» պանդոկին մէջ:

Ռիւշտի Արաս, չորեքշաբթի օր «Ռումանիա» շոգենաւով պիտի մեկնի Փիրէայէ եւ հինգշաբթի օր Իսթանպուլ ժամանած պիտի ըլլայ:

ԹՈՒՐՔ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՄԷԿ ՄԱՍԸ ԴԱՐՁԱՒ

Թուրք պատուիրակութեան անդամներէն արտաքին գործավարութեան ընդհ. քարտուղար Նուման Մէնէմէնճիօղլու երէկ առաւօտեան ճեպընթացով քաղաքս դարձաւ եւ երեկոյին Անգարա մեկնեցաւ։

Նուման Մէնէմէնճիօղլուի հետ եկած են հանրապետութեան նախագահութեան ընդհ. քարտուղար Հասան Ռիզա եւ ապահովութեան ընդհ. տնօրէն Շիւքրի։

Նուման Մէնէմէնճիօղլու լրագրողներուն հետեւեալը յայտարարած է,— Ի վիճակի չեմ խօսելու Ժընեւի եւ Փարիզի տեսակցութեանց մասին: Արտաքին գործավարը ի մօտոյ Աթէնքէն պիտի գայ։ Ան ատեն բնականաբար իր հետ կը տեսակցիք։

ԵՈՒԿՈՍԼԱՒ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ՊԵԼԿՐԱՏ ԴԱՐՁԱՒ

ՊՈՒՔՐԷՇ, 28.— Սթոյատինովիչ Պելկրատ դարձաւ տեսակցելէ յետոյ անգլ. դեսպանին եւ ֆրանս. խորհրդականին հետ։

Վարչապետը երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ նաեւ ռումէն արտաքին նախարար Անթոնէսքուի հետ, որ նոր դարձաւ Փարիզէն։

ՄԱՏՐԻՏԻ ԿՌԻՒՆԵՐԸ

ԿԱՏԱՂԻ ՓՈՒԼԻ ՄԸ ՄԷՋ

ԳԻՐԿԸՆԴԽԱՌՆ ԱՀԱՒՈՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՄԸ

Մեծ կորուստներու մատնեց երկու կողմերը

Սպանիոյ քաղաք. պատերազմը նոյն սաստկութեամբ կը շարունակէ։ Կիրակի օր, Մատրիտի առջեւ զօր. Ֆրանքոյի ուժերը անխնայ թափօրէն կատաղի կռիւ մը մղած են մայրաքաղաքին դէմ, բայց կարմիրները քաջ դիմադրութիւն մը ցոյց տուած են եւ նոյնիսկ առաջխաղացած 2 քիլոմէթր։ Միւս կողմէ լուրջ հանգամանք մը առած է գերման «Փալօս» շոգենաւին Պիլպաոյի կառավարական տորմիղին կողմէ բռնագրաւումը որ զայրոյթ պատճառած է գերման ղեկավար շրջանակներուն։

Այս վերջինները կը յայտնեն որ այս նաւը ռազմանիւթ չէր փոխադրեր եւ կը պահանջեն նաւուն ազատ արձակումը։ Նոյնիսկ գերման շրջանակներ առաջ կ'երթան ըսելու որ գերման նաւատորմին մը պիտի ղրկուի Պիլպաօ ազատելու համար նաւը։ Մինչ այդ, Անգլիա եւ Ֆրանսա նոր ծանուցագիր մը յանձնած են գերման կառավարութեան պահանջելով որ Գերմանիա տառացիօրէն գործադրէ չէզոքութեան համաձայնութիւնը եւ դադրի կամաւոր ղրկելէ Սպանիա։ Ստորեւ կու տանք վերջին հեռագրերը.—

ՊԵՐԼԻՆ 28.— Գերման գործակալութենէն.— Ռէօյթէրի մէկ հեռագրին մէջ կ'ըսուի որ, ֆրանս. շրջանակները 20-25000 կը հաշուեն թիւը այն գերմաններուն, որոնք կը մասնակցին Սպանիոյ կռիւներուն, զօր. Ֆրանքոյի կողքին։ Պերլինի քաղաք. շրջանակները կը յայտարարեն որ կատարելապէս յերիւրածոյ է այս լուրը։ Միւս կողմէ յերիւրածոյ է նաեւ այն լուրը թէ Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ ձեռնարկին վրայ, Գերմանիոյ դիրքը ճշդելու համար Հիթլէր նիստի հրաւիրած է գերման ղեկավար անձնաւորութիւնները։

ԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՅՑ

ՍԱԼԱՄԱՆՔԱ 28.— Պաշտօն. զեկոյց.— Մատրիտի ճակտին վրայ, քաղաքապահներու մէկ յարձակումը ետ մղուեցաւ: 72 կարմիրներ սպաննուեցան: Արակոնի մէջ թանքերու միջոցաւ թշնամիին յարձակումը ձախողեցաւ:

Բազմաթիւ հանրապետականներ սպաննուեցան կամ գերի ինկան: Անտալուզիոյ մէջ, մեր առաջացումը կը շարունակէ: Գրաւեցինք Լոփէրան: Ասթուրեաններու մէջ տեղի ունեցած կռիւ մը ընթացքին 50 կարմիրներ կորսուեցան:

ՍԵՎԻԼ 28.— Զօր. Լանօ անթէլով յայտարարեց որ Մատրիտի շրջանին մէջ, Վիլլավէրտէի մօտ, յարձակում մը թշնամին ետ վանեց իր դիրքերէն: 72 մեռեալներ մնացին գետնին վրայ: Արակոնի ճակտին վրայ, երկու մարքսական օդանաւեր վար առնուեցան:

ՀԻԹԼԷՐ ԶՊԻՏԻ ՓՈԽԷ ԸՆԹԱՑՔԸ

ՊԵՐԼԻՆ 28.— Հաւաս.— Լաւատեղեակ շրջանակները կը յայտնեն որ ոչինչ թոյլատու է ըսելու որ Հիթլէր պիտի հրաժարի պաշտպանելէ Ֆրանքոյի դատը Սպանիոյ մէջ, հակառակ անոր որ Ֆիւհրէր կը վարանի իր երկիրը մղելու զին. գործողութեան մը Իփէրական թերակղզիին մէջ, ուր մեկուսացած է Գերմանիա: Ամէն պարագայի վարչապետութիւնը ամիջական չի նկատեր ֆրանսական եւ անգլիական ծանուցագրերը: Ոչ ինք, ոչ ալ ֆոն Նէօյրաթ չեն խզած իրենց Ծնունդի արձակուրդը, զանոնք ուսումնասիրելու համար։

ՈՐ ԿՈՂՄԸ ՅԱՐՁԱԿԵՑԱՒ ՆԱԽԱՊԷՍ

ԱՎԻԼԱ, 28.— Մատրիտի ճակտին վրայ, երէկ առաւօտ կառավարականները փորձեցին յանկարծակի յարձակում մը Վարէլայի բանակին աջ թեւին վրայ, Վիլլավէրտէի առջեւ «Էլ Պասուէրօ» կոչուած վայրը։ Յարձակումը ետ մղուեցաւ, առանց որ թնդանօթաձիգները պէտք ունենան ելլելու իրենց խրամներէն։

Օդանաւերը սաստկօրէն ռմբակոծեցին Մատրիտի արեւմտակողմը, Փօզուէլոյէ անդին գտնուած կառավարական դիրքերը։

Յատկանշական դէպք մըն է նաեւ, մասնաւորաբար մայրաքաղաքին հիւսիսակողմը Մատրիտէ Պարչէլօն տանող ճամբուն ռմբակոծումը։

Միւս կողմէ ազգայնական մարտկոցները առաւօտուն ռմբակոծեցին Մատրիտի հարաւակողմը գտնուող բազմաթիւ վայրեր։

ԱՆԳԼ. ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ ՎԱԼԷՆՍԻԱ ՓՈԽԱԴՐՈՒԱԾ

ԼՈՆՏՈՆ, 28.— Մատրիտի անգլ. դեսպանատունը Վալէնսիա փոխադրուեցաւ։

ԳԵՐՄԱՆ ՆԱՒՈՒՆ ԴԷՊՔԸ

ՀԱՄՊՈՒՐԿ, 28.— Օլտէնպուրկ ընկերութիւնը նոր տեղեկութիւններ չունի «Փալօս» փոխադրանաւին մասին, որ Պիլպաօ տարուած է։ Կը յայտարարուի որ «Փալօս» Դեկտ. 17ին մեկնեցաւ Համպուրկէ դէպի Սեվիլ։

Գերման շրջանակները հաղորդեն որ, Սպանիոյ հետ շոգենաւ. հաղորդակցութիւն կատարող ընկերութիւնները, հրաման ստացան չընդունիլ ոչ մէկ բեռ որ կրնայ մաքսանենգութիւն նկատուիլ։

ՄԵԾ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՏՐԻՏ 28.— Հավասի թղթակիցը Մատրիտի առջեւ տեղի ունեցած կռիւներուն մասին, կը հաղորդէ հետեւեալ մանրամասնութիւնները.

— մայրաքաղաքին պաշարման սկիզբէն ի վեր երէկի կռիւը ամէնէն սաստիկը եղաւ։ Ըմբոստները առաջացան մայրաքաղաքին արեւմտակողմը։

Անոնք անցան Մանզարէսը մինչ կառավարականները առաջանալով Ուզէրայի շրջանի երկու քիլոմեթր հարաւակողմը, պաշարեցին ըմբոստ ուժերու աջ թեւը։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ

ԹԵՐՈՒՆԱՐԿԻՆ ԲՆՈՅԹԸ

Տնտեսական շահերու փոխարէն հրաժարիլ պատերազմէ

ՓԱՐԻԶ, 28.— Իրաւասու շրջանակները կը յայտարարեն որ տնտես. այն շահերը զորս կ'առաջարկեն շնորհել Գերմանիոյ, կապուած չեն այն պարտաւորութեան թէ այս վերջինը պէտք է նպաստաւոր պատասխան մը տայ Սպանիա կամաւորներու առաքման մասին ֆրանսեւանգլ. ձեռնարկին: Այլ կը կազմեն վերջին սխալը հաւանական այն ընդհ. բանակցութեանց, որ կը վերաբերին եւրոպական կացութեան:

Նոյն շրջանակները կ'աւելցնեն որ ֆրանսեւանգլ. առաջարկները եթէ ընդունի Գերմանիա, բարելաւում մը առաջ պիտի գայ եւ պիտի դիւրանայ ընդհ. բանակցութեանց ձեռնարկումը:

Նոյն շրջանակները կ'աւելցնեն որ Սպանիա կամաւորներու առաքման մասին ձեռնարկները ոչ միայն կատարուած Պերլինի, այլ եւ Հռոմի, Լիզպոնի եւ Մոսկուայի եւ Անգլիա ու Ֆրանսա պատրաստ են ազդու միջոցներ ձեռք առնելու, պայմանաւ որ նոյն ընեն միւս երկիրները:

Ահազանգ համայնավարութեան դէմ

ԼՈՆՏՈՆ 28.—Քէնթըրպըրիի արքեպիսկոպոսը անթելով ճառ մը արտասանելով յարձակեցաւ համայնավարութեան եւ յանձնարարեց վերադարձնել մաքրակրօնութիւնը Մեծն Բրիտանիոյ մէջ, նոր թագաւորին իշխանութեան ներքեւ։

ՊՐՈՒՔՍԷԼ, 28.—Պրիւքսէլի արքեպիսկոպոսը բաց նամակի մը մէջ պարզեց համայնավարութեան վտանգները:

Առեւանգումի դէպք մը Ամերիկայի մէջ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 28.— Ուաշինկթընի նահանգին Թագօմայի մէջ, դիմակաւոր յելուզակ մը ատրճանակ ի ձեռին, անարգելով ծառաները, մտած է միլիոնատէր Վիլիամ Մաթսընի դղեակը, առեւանգած է այս վերջոյն 10 տարեկան տղան եւ խոյս տուած է շոգեմակոյկով մը, թողլով թուղթ մը պարտէզին մէջ, որ 18000 տոլարի փրկագին կը պահանջէ։

Իտալիա պիտի շարունակէ ամրացնել երկոտասան կղզիները

ԼՈՆՏՈՆ, 27.— Անգլեւիտալական Միջերկրականի համաձայնութիւնը, լուսաբանութեան կարօտ կարգ մը փոքր կէտերու կարգադրութենէն յետոյ, պիտի ստորագրուի Հռոմի մէջ։ Նոր դաշնագրին համաձայն, Անգլիացիները Հայֆայի եւ Իտալացիներն ալ Երկոտասան կղզիներուն մէջ պիտի շարունակեն իրենց ամրացումները։

Այս համաձայնութիւնը ոչ մէկ պետութեան դէմ ուղղուած է։ Երկու կողմերն ալ կը ճանչնան փոխադարձ շահերը եւ յանձնառու կ'ըլլան պահելու խաղաղութիւնը։

Կը հաղորդուի որ, Իտալացիներու գրաւման ներքեւ գտնուող Պալէարեան կղզիներուն, իտալ. ուժերը սկսած են հեռանալ։

Այս կերպով վերցուած պիտի ըլլայ համաձայնութիւնը արգիլող գլխաւոր ազդակը։

Երիտասարդներու խաղաղութեան խաչակրութիւն...

ԺԸՆԵՒ, 28.— Երիտասարդութեան համաշխարհային համաժողովին յանձնաժողովը պիտի գումարուի Ժընեւի մէջ 28, 29 եւ 30 Դեկտ.ին։

Ան ի միջի այլոց պիտի քննէ խաղաղասէր անգլիացի երիտասարդութեան ժողովին կողմէ առաջարկուած ծրագիրը, որ կը ձգտի 1937ը կատարել խաղաղութեան ի նպաստ երիտասարդներու խաչակրութեան տարին։

ՀԱՅԵՐԸ՝ ՀԱՐԱՒ. ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

Հայ տաղանդաւոր դերասան Յովհ. Զարիֆեան, որ նոր վերադարձած է Հարաւ. Ամերիկայէն. հետեւեալ տեղեկութիւնները հաղորդած է Ամերիկահայ թերթի մը, 15 տարիներէ ի վեր հոն հաստատուած հայ գաղութներու մասին.—

ՈՒՐՈՒԿՈՒԱՅ

Ուրուկուայի Հայերը թիւով մօտ 5000 են, մեծ մասամբ Մարաշցիներ, որոնք շատ բարեկեցիկ վիճակ ունին։ Գրեթէ բոլոր հայութիւնը հաւաքուած է Մոնթէվիտէօյի մէջ, որ երկրին մայրաքաղաքն է և Հարաւ. Ամերիկայի ամէնէն լաւ կլիմայ ունեցող քաղաքը։

Հայերը կը զբաղին նպարավաճառութեամբ և կօշկակարութեամբ։ Կարծես այդ գործերը իրենց շատ յարմար եկած են։ Այդ կողմերը Հայերը չեն սիրեր ուրիշին համար աշխատիլ և սեփական գործեր ստեղծած են։ Կան նաև մանիֆաթուրայի մեծ և փոքր առեւտրով զբաղողներ։

Գաղութը վերջերս բաժնուած էր երկու «թայֆա»ներու։ Մէկ «թայֆա»ն կը կոչուի «Ազգ. Մարմին», իսկ միւսը Տօլապճեան վարդապետի «թայֆա»ն։

Երկուքին միջեւ վէճերը անձնական բնոյթ կը կրեն։ «Ազգ. Մարմին»ը առժամաբար կտրեց հովիւ Տօլապճեան վարդապետի ամսականները գաղութին ուրիշ պէտքերուն հասնելու համար։ Վարդապետն ալ իր եղբօրորդիին խանութը բացաւ և խնդիրը փակուած կը նկատուի։

Ծանօթ ազգային մը աշխատեցաւ այս երկու «թայֆա»ները հաշտեցնել, բայց չյաջողեցաւ։ Այժմ Ազգ. Միութիւնը նոր քահանայ բերած է։

Մոնթէվիտէյի մէջ հայ դպրոցներ կան, երգեցիկ խումբերով, որոնք եկեղեցւոյ և հանդէսներու մէջ կ'երգեն։ Առհասարակ Ուրուկուայի հայ գաղութին մշակութային ազգ. կեանքը գոհացուցիչ փուլի մը մէջ մտած է։

ԱՐԺԱՆԹԻՆ

Արժանթինը իբր երկիր կը նկատուի Հարաւ. Ամերիկայի ամէնէն յառաջացածը, մշակեալը և զարգացածը։ Եւ այս տեսակէտէն ալ հոն հաւաքուած հայ գաղութը ամէնէն ընտիրն է Հարաւ. Ամերիկայի հայ գաղութներուն մէջ։ Հայերը հաւաքուած են երեք քաղաքներու մէջ.— Պուէնոս-Այրէս ուր կան 13էն 14,000 հայեր, Քորտովա՝ մօտ 2,000, Ռոսարիօ՝ մօտ 500։ Հաշուելով նաև փոքր վայրերու մէջ գտնուող Հայերը, այս երկրի մեր գաղութին թիւը կը հաշուըուի շուրջ 17,000։

Պուէնոս Այրէսի մէջ կը հրատարակուին երկու շաբաթաթերթ՝ «Արմենիա» և «Շիրակ», նաև «Հայ Կեդրոն» ամսաթերթը։

Հայոց Առաքելական Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութիւնը ունի «Հայ Կեդրոն» անունով շէնք մը, գեղեցիկ, ընդարձակ, մաքուր և հասութաբեր։ Հոն կեդրոնացած են թատրոն (700 աթոռներով), կեդրոնական դպրոցը, մատենադարան, «Հայ Կեդրոն» ամսագրի խմբագրատունը եւայլն։ Իսկ այժմ անոր կից պիտի շինուի հայկական մեծ եկեղեցի մը, հայկական ճարտարապետութեամբ։

Հայ կեդրոնը շինուած է ջանասիրութեամբ Իսրայէլ Ասլան և Արմէն Պերկամալի անուն երկու պատուական ազգայիններու։ Շէնքը կառուցուած է Իսրայէլ Ասլանի ճարտարապետական նախագծով։ Այս երկու անձերը Պուէնոս Այրէսի ամենահին ներգաղթողներէն են և երկուքն ալ կը հովանաւորեն գաղութը արժանաւորապէս։

Անոնց վրայ կ'աւելնայ այժմ ուրիշ պատուաւոր հայ վաճառական մը, Պ. Հրանդ Նիքօթեան, որ 100,000 փեսօ յատկացուցած է եկեղեցիի շինութեան։ Կը հաւատանք որ Պ. Հրանդ Նիքօթեան դրամական ուրիշ նուիրատուութիւններ պիտի ընէ նոյն և այլ նպատակներու համար։

Համերաշխութիւնը հիմա կայ, տիրեալ է Արժանթինի հայ գաղութին մէջ։

«Հայ Կեդրոն»ի Հոգաբարձութիւնը կազմուեցաւ բոլոր խաւերու ներկայացուցիչներէն և իր գործերը կը վարուին ձեռնհասօրէն և խոհականութեամբ, Պ. Պերկամալիի ատենապետութեան ներքեւ։

Պուէնոս Այրէսի հայ գաղութը ունի 10 դպրոց և եթէ չեմ սխալիր, շուրջ 1500 երկսեռ աշակերտներ։ Անցեալ տարի առաջին շրջանաւարտները ելան Հայ Կեդրոնական դպրոցէն — 6 աղջիկներ և 2 մանչեր։ Դպրոցներու վիճակը լաւ է որովհետեւ անոնք կը գտնուին Հայ Կեդրոնի հոգաբարձութեան հսկողութեան ներքեւ։

Պարզ է որ մեր հայրենակիցները Միջերկրականի արեւելեան ափերէն արեւմտեան կիսագունդի ամենահարաւ գտնուող բարեխառն Արժանթին գաղթեցին գերազանցապէս տնտես նպատակներով։ Զանոնք տանող նաւերը անցան Ճիպրալթարի նեղուցէն, դարձան դէպի հարաւ Ատլանտեանի ջուրերէն և մօտ 7 000 մղոն ծովային ճամբայ կտրեցին մինչև Պուէնոս Այրէս կամ Մոնթէվիտէօ։

Հայ գաղութն ունի մեծ վաճառականներ, ինչպէս Պաքրճեան և Նիքօթեան տուները, Եղբայրք Փասպարեաններ և Եղբայրք Թոփալեաններ, որոնք կերպասեղէնի մեծաքանակ գործ կ'ընեն և կապեր ունին աշխարհի ճարտարարուեստական մեծ կեդրոններու հետ։

(Ծ. Խ.—Այս հայ պատուաբեր առեւտրականներու կարգին հաճոյքով պէտք է յիշել նաև Օ. և Ս. Տիւրպէքիրեան Եղբայրները (Իզմիրէն), որ ներկայիս հիւսուածեղէնի կարեւոր ձեռնարկ մը հիմնելու սկսած են Պուէնոս-Այրէսի մէջ։ Արդարեւ Պ. Սերգօ Տիւրպէքիրեան նախ Պուէնոս Այրէսի մէջ անհրաժեշտ ուսումնասիրութիւնը կատարելէ յետոյ, մօտ 6 ամիս առաջ, յատկապէս Ճափոն գացած և երկու ամիսի չափ հոն մնալով 1500 հիւսուածեղէնի մեքենայ գնած է։ Այս մեքենաները արդէն իսկ փոխադրուած են Պուէնոս Այրէս և գործարանը հիմնուելու վրայ է ներկայիս։ Աւելորդ է ըսել թէ Տիւրպէքիրեան Եղբայրներու այս կարեւոր ձեռնարկը իր բարերար դերը պիտի ունենայ նաև տեղւոյն հայ գաղութին համար, նկատելով որ ան առնուազն 2500 աշխատաւորի գործ պիտի հայթայթէ։

Ինչպէս երկու տարի առաջ գրած ենք, Օ. և Ս. Տիւրպէքիրեան Եղբայրները Ռումանիոյ մէջ ևս հիւսուածեղէնի կարեւոր ձեռնարկ մը ունին, զոր հիմնեցին 928ին մօտ 300 բանուորով։ Այսօր այս ձեռնարկը օժտուած է նաև մանարանով մը, որ հիմնական և կարեւոր մասը կը կազմէ հիւսուածեղէնի ճարտարարուեստին։ Ներկայիս Տիւրպէքիրեաններու Ռումանիոյ այս գործարանին մէջ կ'աշխատին 1500է աւելի գործաւորներ)։

Միւս Հայերը փոքր առեւտրականներ են, որոնք կարճ ժամանակի մէջ դիրքերնին տիրացած են, մանաւանդ վանեցիներ, գրաւելով Պուէնոս Այրէսի Արեւելեան Շուկան (Սուրիացիներու և Հրեաներու)։ Պուէնոս Այրէսի հայ գաղութը հսկայ քայլերով առաջ կ'ընթանայ ամէն ուղղութեամբ։

Կան հարիւրաւոր Հայեր, որոնք գրեթէ առանց դրամի ոտք դրած են Արժանթին, բայց հոն հաստատուած սակաւաթիւ հին Հայերու չնչին օժանդակութեամբ յաջողած են իրենց համար կոկիկ տնտեսութիւն մը ստեղծել, նախ իբր շրջիկ-մանրավաճառ կամ արհեստաւոր, և ապա իբր խանութպան նոյն իսկ վաճառական։

(Մնացեալը վաղուան թիւով)

ՄԱՐԶԱՇԽԱՐՀ

Ն. ՇԻՇԼԻ 6–2ՈՎ ՅԱՂԹԵՑ
ԳՈՒՐԹՈՒԼՈՒՇԻ

Կիրակի առաւօտ, ժամը 10ին, հակառակ խիստ օդին, Թաքսիմի Սթատին մէջ լիկի մրցումը տեղի ունեցաւ Ն. Շիշլի և Գուրթուլուշի (նախկին Էսաեան) Ա. կազմերուն միջեւ։ Գետինը թրջած և ցեխոտ ըլլալուն հակառակ, Ն. Շիշլիի Ա. կազմը որ Բ.էն ալ երկու խաղացողներ առած էր, կորովի և հաւաքական խիստ լաւ խաղէ մը վերջ, Ա. կիսախաղին 4 և երկրորդին ալ 2 կօլ նետելով, 6—2ի նման լաւ յաղթանակ մը տարաւ Գուրթուլուշի դէմ որ մէկը «փէնըլթը»ն և միւսը «օֆսայթ»էն երկու կօլ կրցաւ նետել և չկրցաւ լաւ խաղ մը ցոյց տալ, ինչպէս ըրած էր Բերայի դէմ։

⁂ Ն. Շիշլիի և Գուրթուլուշի Բ. կազմերու մրցումին ալ, Ն. Շիշլիցիք 4—1ի նման լաւ արդիւնքով մը յաղթական դուրս ելան։

⁂ Շէրէֆ սթատին լիկի մրցումին, Թ.Ե.Ե. Գուրթուլուշ Ա. կազմը 3—1ով յաղթեց Բերայի Ա. կազմին։

ՄԱՐԶԱՍԷՐ

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՄԵՆԱՀՍԿԱՅ
ԿԱՄՈՒՐՋԸ

Ինչպէս հեռագիրները հաղորդեցին, Նոյմ. 12ին, Սան Ֆրանչիսքօն Օքլէնտի միացնող հսկայ կամուրջին պաշտօն. բացումը տեղի ունեցած է։ Այս կամուրջը կը նկատուի աշխարհի ամենաերկար կամուրջը և որուն համար ծախսուած է 77 միլիոն տոլարի խոշոր գումար մը։

Պաշտօնական բացումին, նախագահ Ռուզվէլթ Ուաշինկթընի մէջ կը սեղմէ ելեքտրական կոճակը և Սան Ֆրանչիսքոյի մէջ լոյս մը կը վառի ի նշան պաշտօնական բացման։ 14 պատերազմական նաւերու վրայէն թնդանօթի որոտումները կ'ողջունեն բացումը և նաւահանգիստի նաւերու և ինքնաշարժերու սուլիչին հետ կը սկսի ինքնաշարժերու երթեւեկը։

Բացման ներկայ գտնուած են նախկին նախագահ Հուվըր, Գալիֆորնիոյ կառավարիչը և ուրիշ պաշտօն. անձնաւորութիւններ։

Երբ նախագահ Ռուզվէլթ սեղմած է ելեկտրական կոճակը, «գացէ՛ք»ի նշանը տրուած է և կամուրջին վրայէն ինքնաշարժով առաջին անցնողներն եղած են նախկին նախագահ Հուվըր, կառավարիչ Մէրիըմ և ուրիշ պաշտօնական անձինք։

Այս կամուրջի շինութեան ընթացքին մեռած են 24 և վիրաւորուած են 1,157 հոգի։

Կամուրջը 13 քիլոմէթր երկայնութիւն ունի. Օքլէնտի կողմէն ջուրէն 192 ոտք և Սան Ֆրանչիսկոյի կողմէն 216 ոտք բարձրութիւն ունի։ Ամէնէն խոշոր նաւերն անգամ կրնան անցնիլ կամուրջին տակէն։ Վեց շարքի վրայ կրնան ճամբորդել ինքնաշարժներ, իսկ տակի մասը ուրկէ պիտի անցնին բեռնատար ինքնաշարժներն ու երկաթուղին, հաւանական է որ աւարտի 1938ին։ Կամուրջին վրայ ինքնաշարժերու համար արագութեան չափ նշանակուած է ժամը 45 մղոն։

Ծ. Խ.—Այս կամուրջը, զոր կարելի է հրաշալիք մը նկատել, ներկայիս ցոյց կը տրուի Թիւրք Սինեմայի կողմէ, «Աքթիւալիթէ»ի բաժնին մէջ։

ՍՈՒԳԻ ԳՈՅՆԵՐԸ

Սուգի գոյները միեւնոյնը չեն աշխարհի զանազան երկիրներուն մէջ։

Պարսկաստանի մէջ սուգի գոյնը՝ ոսկեգոյն դեղինն է։ Պուլկարիոյ գիւղերուն մէջ՝ մութ կապոյտը։ Չինաստանի մէջ ճերմակը։ Հապէշիստանի մէջ՝ բաց սրճագոյնը

Ֆրանս. Յեղափոխութենէն առաջ, կասկարմիրը կը նկատուէր սուգի գոյն Ֆրանսայի պալատին մէջ։

Եգիպտոսի բնիկներուն համար սուգի գոյնը դեղինն է։ Ֆրանս. Պրըթանիի մէջ իրենց ամուսինները կորսնցուցած կիները կը գործածեն դեղին թաշկինակ իբրեւ սուգի նշան։

Այսուհանդերձ սեւը կը տիրապետէ իբրեւ սուգի գոյն, աշխարհի մեծ մասին վրայ։

Մ. ԱՍԼԱՆԵԱՆԻ ԴԱՏԸ
“ԺԱՄԱՆԱԿ„Ի
ԵՒ Ս. ՇԱՄԼԵԱՆԻ ԴԷՄ

Երէկ, Պատժ. Ա. ատեանին առջեւ շարունակուեցաւ «Ազդարար»ի խմբագիր Պ. Մ. Ասլանեանի «Ժամանակ»ի և Պ. Ս. Շամլեանի դէմ բացած անուանարկութեան դատը։

Ներկայ էին երկու կողմերն ալ՝ իրենց փոխանորդներով։ «Ժամանակ» իրեն փոխանորդ նշանակած էր Պ. Իրֆան Էմինը*։

Ինչպէս յայտնի է, այս նիստին ընթերցումը պիտի կատարուէր խնդրոյ առարկայ յօդուածին ամբողջական թարգմանութեան։ Բայց ամբաստանեալ կողմը, որ նախապէս կարդացեր է դատարանին ներկայացուած այս թարգմանութիւնը, առարկեց թէ չի կրնար ընդունիլ այդ թարգմանութիւնը, քանի որ գործածուած բառերը իրենց ամէնէն խիստ իմաստովը առնուած են հոն և առաջարկեց որ — որպէս հեղինակաւոր մարմին— Լեզուական Յանձնաժողովին (Անգարա) կողմէ կատարուի թարգմանութիւնը։ Մ. Ասլանեանի թիկնապահով, իր փոխանորդը, Պ. Խասաւ մերժեց այս առաջարկը և փորձագէտներու կողմէ թարգմանութիւնը պահանջեց։

Դատարանը ինքը պիտի որոշէ թէ ո՛վ պէտք է կատարէ թարգմանութիւնը։

Յաջորդ դատավարութիւնը տեղի պիտի ունենայ 13 Յունվար ժամը 14ին։

ԾՆՈՒՆԴԻ ԶՈՀԵՐԸ

Նիւ Եօրքի մէջ, Ծնունդի օրուան ինքնաշարժի զոհերուն թիւը կը հասնի 58ցի, ինչ որ մրցանիշ մը կը կազմէ . . .։

Մեգ օդ մը բռնած է Նիւ Եօրքի մէջ Ծնունդին օրը և ինքնաշարժերով շրջագայողներուն թիւը նոյն համեմատութիւններով աւելցած։

ՆՈՒՊԱՐԱՇԷՆԻ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆԸ

Բարեգործականի զեկոյցէն.—

Երեւանէն ստացուած հեռագիրները և տեղեկագիրները, կը հաստատեն թէ Նուպարաշէնը իսկապէս մեծ թափով կը յառաջդիմէ, շնորհիւ մանաւանդ Միութեան Կեդր. Կառավարութեան ցոյց տուած բարեհաճութեան և այն գործնական կարգադրութեանց որ ապահովեցին Նուպարաշէնի արագ շինութիւնը, այնպէս որ մինչեւ յառաջիկայ Յուլիս ոչ միայն ծրագրուած բոլոր բնակարանները և հիմնարկները կառուցուած պիտի ըլլան, այլ և խմելիք և ոռոգելիք ջուրը բաւարարուած պիտի ըլլայ, իսկ խճուղին ալ սալարկուած պիտի ըլլայ ու դիւրացնէ Երեւանի և Նուպարաշէնի երթեւեկը, որուն համար մօտերս Նիւ Եորքէն իբրեւ նուէր պիտի ղրկենք Ֆորտ օթօպիւս մը։

Յայտնի է որ Նուպարաշէնի պայմանագրութիւնը կնքուած է ուղղակի Հայաստանի կառավարութեան և Միութեան Կեդր. Վարչութեան միջեւ, և ակադեմիկոս Թամանեանցի յատակագիծին հիման վրայ պիտի կառուցուէր Նուպարաշէնը, արդիական պահանջներու համաձայն։ Յայտնի է նաև որ Կառավարութիւնը առաջին օրէն բացառիկ կարեւորութիւն ընծայեց այս ձեռնարկին, և իրարու յաջորդող վարչապետները և բոլոր ղեկավարները չդադրեցան յայտարարելէ թէ Նուպարաշէնը պիտի ըլլայ գաղթահայ ամէնէն գեղեցիկ ու ընդարձակ աւանը։ Ատոր ապացոյց էր արդէն անոր կապուիլը Երեւանի թաղապետութեան, ինչ որ Նուպարաշէնը կը վերածէ արուարձանի մը, որուն փայլուն ապագան իրաւունք ունինք նախատեսելու անվերապահ խանդավառութեամբ։

Նուպարաշէնի շինութեան համար 9 զանազան Հայրենակցական միութեանց կողմէ տրամադրուած է 34,768 տոլար։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆԻ Կեդր. Վարչ. Ժողովը ընդունած է ծրագիր մը, որով Յունվ. 1էն սկսեալ «Ընկերային Օգնութեան Սնտուկ» մը կը հիմնուի։ Այս Սնտուկէն պիտի օգտուին Միութեան կարօտութեան մատնուած վաղեմի անդամները, ինչպէս նաև գործիչները, պաշտօնեաները որոնք գէթ տասը տարի պաշտօնավարած են։ Առաջին օգնութիւնները պիտի սկսին Սնտուկին հաստատումին թուականէն երեք տարի վերջ միայն։

ԳԱՏԸՔԻՒՂԻ եկեղեցիին մէջ կիրակի օր պատարագեց Ս. Պատրիարքը, ի յիշատակ ննջեցելոց Պ. Յ. Նորատունկեանի, որ հոգացած էր եկեղեցիին ընդարձակման շինութեան ծախքը։

ՀՐԷՇԱՅԻՆ ոճիրով մը, Իսքէնտէրունի մէջ իր կինը սպաննած է Եղիա Տէլիեուսուֆեան անունով մէկը։ Եղիա նախապէս ուրագով գլխէն վիրաւորած էր արդէն կինը, որ հիւանդանոցի մէջ դարմանուելէ յետոյ տուն վերադարձած է։ Քանի մը օր յետոյ Եղիա յիմարական նոպայի մը մէջ, տապարով փորը կը ճեղքէ խեղճ կնոջ, որ քիչ յետոյ կը մեռնի։

(*) Պ. Իրֆան Էմին ծանօթ է որպէս մամլոյ դատերու մասնագէտ մը։ Ուշագրաւ է որ ան այսօր կը ներկայանայ հակառակ կողմին փոխանորդը, մինչ ճիշդ 10 տարի առաջ, 1926ին, «Մարմարա» թերթի՝ մէջ եղած հրատարակութեան մը համար երբ ծովային գործակալ Պ. Էլմասեան դատ բացած էր Մ. Ասլանեանի դէմ, Պ. Իրֆան Էմին պաշտպան փաստաբանը եղած էր Մ. Ասլանեանի և յաջողած էր զայն անպարտ արձակել տալ։ Ս. Շամլեան այդ ատեն ալ Մ. Ասլանեանի գործակից-ընկերն էր, նոտարութենէ վաւերացուած պայմանագրութեամբ մը։ Եւ եթէ այն ատեն Ս. Շամլեան «Աքշամ»ի խմբագրական քարտուղար Սէնիհ Մուամմէրի արտօնատիրութեամբ «Մարմարա»ի հրատարակութիւնը չապահովէր, այսօր «Ազգարար»— որպէս շարունակութիւնը այդ թերթին— գոյութիւն չէր ունենար։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի — Թիւ 26 —

Զ. Մ. ՊՐԵՅՄ

ԵՐԵՔ ՍԻՐՏԵՐՈՒ ՊԱՅՔԱՐԸ

XI

Յաջորդ առաւօտ, Լօրտ Լին արթընցած ատեն ուղղակի ցնցուեցաւ զարդախուցին տեսարանը յիշած ատեն։ Շուարեցաւ. նախորդ օրն իսկ վճռած էր Անգլիայէն հեռանալ երկար տարիներու համար, իսկ հիմա նշանուած էր Անգլիոյ ամենագեղանի և ամենահարուստ մէկ աղջկան։

Եւ աղջիկը որքա՛ն կը սիրէր զինքը։ Վերստին տեսաւ անոր լուսաւոր դէմքը, խոր ու լուռ հրճուանքը։ Հիմա ինքզինքը կը մեղադրէր թէ ինչո՞ւ աւելի մեծ չափով չէր սիրած զայն, եղբայրական գորով մը միայն զգացած էր անոր հանդէպ, մինչ այնքան ուրիշներ բուռն կերպով կը սիրէին զայն և ամէն ինչ պիտի զոհէին անոր հետ ամուսնանալու համար։ Պոհինի երիտասարդ ժառանգորդը կը պաշտէր զայն, կնամեծար հարիւրապետ Մէրչի՛ընթ կ'երազէր անոր ոտքերուն առջեւ դնելու իր սիրտն ու հարստութիւնը բայց անիկա անտարբեր եղած էր այս բոլորին հանդէպ, որովհետեւ զինքը կը սիրէր և միայն իրե՛ն կը ցանկար։ Ֆիլիփ զգացուած էր և շփոթած. վճռեց կրցածին չափ զայն երջանիկ դարձնել։ Անիկա երբեք չպիտի գիտնար թէ կարեկցութենէ մղուած զայն կնութեան առած էր ականատես ըլլալէ վերջ անոր յուսահատութեան։ Պիտի փոխադարձէր անոր հրայրքոտ սիրոյն։ Պիտի մոռնար Ակաթան, այո՛, իր մտքէն պիտի վանէր այդ անուշ պատկերը որ անդադար զինքը կը հալածէր։ Վերջապէս չէ՞ որ Ինէզ գեղեցիկ էր, աւելի կատարեալ, իր երկնային ձայնով, ջերմ ու վառ սրտով։

Վերյիշեց «Ռոմէօ և Ժիւլիէթ»ի պատշգամին տեսարանը, պարահանդէսին դէպքերը, յիշեց թէ ինչպէս այդ սեւ խոշոր աչքերը երկչոտ ու աղերսարկու մնացած էին իր նայուածքին ներքեւ։ Եւ այն ատեն ինք չէր ըմբռնած թէ զինքը կը սիրէր. այդքան երկար ատեն կոյր մնացած էր.. պէտք է ներողութիւն խնդրէր և շուտ։

Հակառակ այս բոլոր բարի տրամադրութիւններուն, չէր աճապարեր ճաշարանը իջնելու իր նշանածը տեսնելու համար և մօրը հաղորդելու իր նշանտուքի լուրը։

Եւ երբ վերջապէս որոշում տրուաւ, քիչ մը զարմացաւ իր փութկոտութենէն։ Ինէզ նստած էր տիկին Լինի քով։ Երբեք այդքան գրաւիչ չէր թուած իրեն, ներս մտած ատեն, աղուոր դէմքը վարդագոյն եղաւ և աղջիկը վայրահակ թարթիչներուն տակէն երկչոտ ու քաղցր նայուածք մը նետեց իրեն, այնքան յորդ սիրով որ Ֆիլիփ յուզուեցաւ։ Խորհեցաւ թէ ինք իսկապէս առանձնաշնորհեալ մէկն էր այդպիսի հրաշալի էակի մը տիրանալուն համար։ Պիտի ուզէր քովիկը նստիլ, խօսակցիլ ու դիտել զայն։ Սակայն Սթրէթֆէյլ կոմսուհին և աղջիկը լէյտի Վիքթօրիան, որոնք գիշերը դղեակ անցուցած էին, իրենց շնորհալի ներկայութեամբ կը պատուէին սեղանը և Ֆիլիփ ստիպուեցաւ ամբողջ ուշադրութիւնը անոնց նուիրել։

Յարգելի տիկինները ճամբելէ վերջ, Ֆիլիփ աճապարանքով ճաշարանը վերադարձաւ։ Բայց Ինէզ անհետացած էր և տիկին Լին մինակ էր։

— Մայր, ըսաւ Ֆիլիփ, կը հաճի՞ք ինծի ընկերանալ, պարտէզ իջնենք, ըսելիք ունիմ։

— Անշուշտ, պատասխանեց մայրը գորովալի նայուածքով. սակայն գացէք գլխու ծածկոց մը բերէք ինծի, որովհետեւ օդը ցուրտ է հակառակ այս աղուոր արեւին։

Ֆիլիփ շուտ մը վերադարձաւ ու երկուքը պարտէզ իջան։ Խոր լռութեան մէջ պահ մը քալեցին։ Մայրը աղուոր մտազբաղ դէմքը տեսնելով, վերջապէս հարցուց.

— Է՛, Ֆիլիփ, կարծեմ ըսելիք մը ունիք, ի՞նչ է խնդիրը, նորէն Լինուուտէն հեռանալու միտք ունիք։

— Ո՛չ մայրիկ, մեկնելու խնդիր չկայ, որովհետեւ ճամբորդելէ հրաժարեցայ։

— Օ՛, որքա՜ն ուրախ եմ, գոչեց տիկին Լին, միայն թէ վերջնականապէս հոս հաստատուէիք։ Հարցում մը կայ զոր պիտի ուզէի ձեզի ուղղել, բայց կը վախնամ որ կը նեղուիք։

— Անվախօրէն խօսեցէ՛ք մայր, ըսաւ Ֆիլիփ անուշութեամբ, գիտէք որ ինչ ալ ըսէք չեմ նեղուիր։

— Լաւ ուրեմն, շարունակեց մայրը քիչ մը վարանելէ վերջ, ինչո՞ւ Ակաթային հետ չէք ամուսնանար, այն տպաւորութիւնը ունիմ որ անտարբեր չէ ձեզի հանդէպ և սիրով պիտի ընդունի ձեր խնդրանքը։

Այս հարցումը արդարեւ աւելի քան նեղացուցիչ էր։ Ֆիլիփ շուարած լուռ կեցաւ, անկարող բերան բանալու։

— Չեմ ուզեր որ միմիայն իր դրամին համար զինքը առնէիք կամ հնազանդելու համար ձեր հօրեղբօրը կտակագրին, որ ըստ իս, բոլորովին անարդար է և անօգուտ։ Սակայն Ակաթան այնքան անուշ, այնքա՜ն հմայիչ է որ ծանօթ աղջիկներուս մէջէն ամէնէն աւելի ձեզի յարմար է. պիտի փափաքէի որ ձեր կինը ըլլար։

Տիկին Լին կեցաւ և ի զուր պատասխանի մը սպասեց։ Ի՞նչ կրնար ըսել Ֆիլիփ։ Տաժանելի էր ըսել թէ մերժուած էր. յետոյ չէր ուզեր մէջտեղ հանել զարմուհիին գաղտնիքը։

(Շար.)

ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾԱՎԱՐԻՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՃԱՌԸ

ՔԱՄԱԼԻՍԹ ՎԱՐՉԱՁԵՒԻՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔԸ

Անգարայէ կը հաղորդուի որ առջի գիշեր Անգարայի կուսակալ Նէվզաթ Թանտօղանի կողմէ շրջանային Հալքի համաժողովին պատուիրակներուն ի պատիւ սարքուած հացկերոյթին, Ներքին գործավար Շիւքրիւ Քայա արտասանած է հետեւեալ ճառը.—

Թուրքիոյ հանրապետական Հալք կուսակցութիւնը հիմնուած է ռամկավար վարչաձեւ մը, ուր ժողովուրդը կը կառավարուի ժողովուրդին համար և ժողովուրդին կողմէ, Հո՛ս կը կայանայ Աթաթիւրքի վարչաձեւին մասնայատկութիւնը, Թուրք ազգը, զանազան յեղափոխութիւններ անցնելէ և իր պատմութեան ընթացքին զանազան վարչաձեւեր ապրելէ յետոյ, վարջապէս ողջմտութեան ճամբուն մէջ կը գտնուի: Երկիրը օտար գրաւումէ փրկած Մեծ Պետին գծած այս ճամբուն նշանաբանն է.— Ժողովուրդին համար, ժողովուրդին հետ:

Այս նոր իտէալին համաձայն, չի բաւեր շահիլ մեծամասնութեան վստահութիւնը, ազգը կառավարելու կոչուելու համար: Ընտրութեանց մէջ շահած ըլլալուն համար, որոշ շրջան մը ձեռք առնել երկրին ճակատագիրը, տեսակ մը տիքթաթօրութիւն կը նշանակէ: Աթաթիւրքի յեղափոխութիւնը կը մերժէ տիքթաթօրութիւնը, ինչ գոյն որ ալ ունենայ ան: Ժողովուրդը ամէն կողմ և ոեւէ վայրկեանի պարտաւոր է հսկելու, իր քուէներով ընտրուած երեսփոխաններու և կառավարութեան գործունէութիւնը:

Այս սկզբունքին վրայ հիմնուած է Աթաթիւրքի կողմէ կազմուած ռամկավարութիւնը: Մեր պաշտօնն է կատարել այս պարտականութիւնը: Թուրքերը միակ իտէալ մը կը սնուցանեն, այն է տեսնել բոլոր ժողովուրդները անկախ, ուրախ և ազատ:

ՁԻՒՆ ՁՄԵՌ ԻՍԹԱՆՊՈՒԼԻ ՄԷՋ

Առջի օր հիւսիսային սառուցեր փոթորիկ մը ծայր տուաւ: Մասնաւորաբար գիշերը փոթորիկին սաստկութիւնը աւելցաւ և սկսաւ ձիւնել:

Առաւօտուն արդէն իսկ ճերմակ խաւով մը ծածկուած էր քաղաքը: Ձիւնամրրիկը կարգ մը վայրեր կղմինտրներ թափուց և ապակիներ կոտրեց:

Գանտիլլիի դիտարանը կը հաղորդէ որ հաւանաբար այս տարի սաստիկ ցուրտեր ընէ և առատօրէն ձիւնէ: Ջերմութիւնը զէրոյէն վար 4 աստիճան անկում կրած է: Փոթորիկը երկվայրկեանին 19 մեթր արագութիւն ունէր:

Սեւ Ծովի մէջ ալ բուռն փոթորիկ կը տիրէ: Առջի օր հոնկէ միայն 2 շոգենաւ կրցաւ մտնել նեղուցէն: Բայց այս երկու շոգենաւերը չկարենալով շարունակել իրենց ճամբան Պիւյիւքտէրէի առջեւ խարսխեցին: Միւս կողմէ քարափէն Սեւ Ծով մեկնած կարգ մը շոգենաւեր ստիպուեցան այնտեղ կանգ առնել:

⁂ Իզմիրի մէջ բուռն փոթորիկը խանգարած է շոգենաւերուն երթեւեկը: Միջոց մը հեռաձայնի գիծն ալ քանդուած է:

⁂ Յունաստանի մէջ ալ սկսած է ձիւնել: Աթէնք և շրջակայ լեռները ձիւնով ծածկուած են:

⁂ Երկրին ամէն կողմը ձիւն կը տեղայ:

ՅԱՅՏՆԻ բանաստեղծ Մէհմէտ Աքիֆ առջի գիշեր աւանդեց հոգին: Հանգուցեալին յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ մեծ շուքով: Անկախութեան քայլերգը հանգուցեալին գործն է:

ՍԱՓԱՆՃԱ լիճը մեծ ջրանցքով մը կը խորհուի Իզմիթի ծոցին հետ միացնել: Այս կերպով կարելի պիտի ըլլայ Թուզլի և «Ճէլիւլօզ»ի գործարաններուն անհրաժեշտ ջուրը ապահովել Սափանճայի լիճէն:

ՕԴԱՆԱՒԱՅԻՆ միութիւնը որոշած է Անգարայի մէջ սաւառնորդներու վարժարան մը հիմնել, քաղաքային և զինուորական սաւառնորդներ հասցնելու համար:

ԱԹԱԹԻՒՐՔԻ

ԱՆԳԱՐԱ ԺԱՄԱՆՄԱՆ ՕՐՈՒԱՅ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Նախընթաց օր Աթաթիւրքի Անգարա ժամանման 17րդ տարեդարձին առթիւ, մայրաքաղաքը դրօշազարդուած էր: Հալքէվիի մէջ այս առթիւ փայլուն հանդիսութիւն մը տեղի ունեցաւ: Այս հանդիսութենէն յետոյ կուսակալ Նէվզաթ Թանտօղան Մեծ Պետին ներկայացաւ, յայտնելու մայրաքաղաքի բնակչութեան երախտագիտութեան անխախտ զգացումը:

ՀԱԹԱՅՑԻՆԵՐՈՒՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս գրած էինք, Հաթայի երիտասարդական միութիւնը նախընթաց օր հաւաքոյթ մը կազմակերպեց Էմինէօնիի իր կեդրոնին մէջ, շէնքին վրայ պարզելու համար Հաթայի դրօշը: Հանդիսութիւնը սկսաւ անկախութեան քայլերգով: Յետոյ կարեւոր ճառ մը արտասանելով միութեան նախագահ Պ. Իհսան ըսաւ ի միջի այլոց .— Հաթայի (Սանճաք) Թուրքերը մեծ Թուրք ազգին արիւնը, հունը կրող հարազատ Թուրքեր են: Թուրքերը իրենց ծնած օրէն իվեր վարժուած են գերիշխան ապրելու տիրապետած են և պաշտպանած անկախութեան: Այս խօսքերուս ամենամեծ վկան է Անատոլուի Անկախութեան պայքարը: Բոլոր ազգերը շատ լաւ գիտեն որ իրենց երակներուն մէջ նման արիւն կրող ազգ մը, գերի չի կրնար ապրիլ իր հողերուն մէջ: Եթէ այս յոյսը և համոզումը չ'ըլլար, չէինք անգիտանար չէ որ ինչ ձեւով հարկ է տանիլ մեր իրաւունքը: Այն պետութիւնը որ 1921ին Անթաքիոյ և Իսքէնտէրունի ստիպուեցաւ մասնաւոր վարչաձեւ մը տալ: իրաւունք չունի 1936ին փոխելու այս համոզումը: Ասկէ զատ, ոչ ոք իրաւունք ունի բռնի ապաքացնելու Հաթայի Թուրքերը, որոնք վերջին ընտրութիւններուն ապացուցած են իրենց քաղաքական հասունութիւնը:

Բնաւ տարակոյս չունիմ որ Հաթայի երկիրը, որ երէկ և այսօր ու միշտ Թուրք է, անխոնջ կամքով մը մօտ ատենէն պիտի տիրանայ իր բացարձակ անկախութեան: Մինչեւ այդ օրը (Հաթայ էրկինլիք ճէմիյէթի) անունով Թուրքիոյ այս գեղեցիկ քաղաքը կը գումարուինք և կը պարզենք Հաթայի դրօշը: Այս դրօշը մեր մօտակայ անկախութեան խորհրդանշանն է: Այս անկախութեան պիտի տիրանանք ի գին ամէն բանի: Աթաթիւրք, դուն որ ամէն գոյացութիւն տուած ես Թուրքին, քու անունդ, քու ստուերդ բոլոր Թուրքերուն ուժ կուտայ: Հաթայցիները, որ քեզմէ կ'առնեն իրենց հաւատքը և կորովը, երախտագիտութեամբ կը յիշատակեն քեզ:

Ուրիշ ճառախօսներ եւս խօսելէ յետոյ, նշանակուեցան հինգ պատուիրակներ, որոնք ծաղկեպսակ մը զետեղեցին Թագսիմի յուշարձանը:

⁂ Հաթայի միութեան Մերսինի ճիւղն ալ բացուած է հանդիսութեամբ:

ՖՐԱՆՍ. ԹԵՐԹԻ ՄԸ ԿԱՐԵՒՈՐ ՅՕԴՈՒԱԾԸ

Փարիզի «Լա Թրիպիւն տէ Նասիոն» կը գրէ.— Ֆրանսայի ձեռքն է վերստին փառաւոր դիրք մը ձեռք ձգել Թուրքիոյ մէջ: Քամալական Թուրքիա կրնայ սերտ գործակցութիւն մը ունենալ Ֆրանսայի հետ և այս միութիւնը կրնայ զօրեղ ազդակ մը ըլլալ աշխարհի միութեան համար: Պէտք է յանդգնութիւն ցոյց տալ Սանճաքի Թուրք ժողովուրդին վրայ մեր նախկին տիրապետութեան վերջին նշանն ալ լքելու: Ֆրանսա պէտք է Թուրքիոյ վերադարձնէ Իսքէնտէրունը և Անթաքիան, որոնք Անատոլուի և Թուրքիոյ միջեւ առկախ Ալզաս-Լօրէնի հարց մը չեն կրնար ըլլալ: Իսքէնտէրունի և Անթաքիոյ հարցը կրնայ դիւրաւ լուծուիլ:

ՄՈՒՍՈՒԼԻ ՀԱՐՑԸ

Ցօղուածագիրը յետոյ կը գրէ.

Թերեւս մօտիկ ապագայի մը, Մուսուլի հարցը խնդրոյ առարկայ ըլլայ և եթէ վճռաբար լուծուի այս վերջին կէտն ալ, որ հաւանաբար պիտի վրդովէ Թուրքեւանգլ. յարաբերութիւնները այս երկու ազգերուն միջեւ առողջ բարեկամութեան մը հաստատման ոչ մէկ արգելք պիտի մնայ:

ՄԱՏՐԻՏԻ ԿՌԻՒՆԵՐԸ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Ըմբոստ յարձակումը, յանկարծակի եղաւ, կառավարական դիրքերու սաստիկ ռմբակոծումէն յետոյ: Կառավարականները նոյն սաստկութեամբ պատասխանեցին: Կորուստները ծանր եղան երկուստեք: Քիչ յետոյ, քաղաքապահները հակայարձակեցան ըմբոստներուն:

Ասիկա գիրկընդխառն կռիւ մը եղաւ ընդմէջ Ֆրանքոյի մարօքցիներուն և միջազգային զօրաբաժնին: Ժամը 18ուկէսին կառավարականները յաջողեցան դադրեցնել ըմբոստներու առաջացումը:

ՄԱՏՐԻՏ 28.— Ըմբոստ ուժերը, որոնք վեց հրասայլերով, երէկ փորձեցին անցնիլ Մանզանարէսը, մինչեւ Քազա տէլ Քամփօ ետ մղուեցան քաղաքապահներու կողմէ: Ըմբոստներու նահանջին ընթացքին երկու հրասայլեր ինկան գետին մէջ:

ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

ՊԵՐԼԻՆ 28.— Հաւասի թղթակցէն.— «Տէօյչէ Նախրիխթէն գիւանի մէկ զեկոյցը կը հաղորդէ որ արտաքին նախարարութեան յանձնումը ֆրանս. և անգլ. ծանուցագրերուն Լոնտոնի յանձնաժողովին աշխատութեանց արդիւնք բնական դէպք մըն է:

Այս մասին, օտար շրջանակները զիտել կուտան որ գերման հանրութիւնը որքան թերի տեղեկութիւն ունի Սպանիոյ հարցին մասին:

Արդարեւ, թերթերը ամէն օր կը հրատարակեն հեռագրեր, որոնք կը հաղորդեն Վալէնսիա մեկնումը ֆրան. և Սովետ կամաւորներուն և ռազմանիւթի, մինչդեռ Ֆրանքոյի գերման օժանդակութիւնը միմիայն կը կայանայ բարոյական համակրութեան մը մէջ, որ կը թարգմանուի դիւանագիտական ճանաչումով մը:

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐԱԿԱՆ ԳՐԳՌՈՒԹԻՒՆ

ՆԱԶԸՄ ՀԻՔՄԷԹ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ ԱՌՆՈՒԱԾ

Բանաստեղծ Նազըմ Հիքմէթ ոստիկանութեան կողմէ հսկողութեան տակ առնուած է: Այս մասին իրաւասու անձնաւորութիւններ հետեւեալը յայտարարած են.—

Նազըմ Հիքմէթ չէ ձերբակալուած: Միայն տեսնուած պահանջքին վրայ, հսկողութեան տակ առնուած է: Քանի մը օր առաջ գրգռութիւն կատարող կարգ մը համայնավարներ ձերբակալուած են: Ասոնց մասին քննութիւն կատարուած ատեն, պէտք տեսնուեցաւ Նազըմ Հիքմէթն ալ հսկողութեան տակ առնելու»:

Էյուպի մէջ մատիտի գործարան մը աշխատող Ահմէտ անուն անձ մը, համայնավարութեան յանցանքով հսկողութեան տակ առնուած է:

ՓԱՐԻԶԻ 1937ի միջազգային ցուցահանդէսին մասնակցելու հրաւէրը ընդունած է Թուրք կառավարութիւնը:

ՋՕՐ. ՎԷՅԳԱՆԻ ԿԱՐԾԻՔԸ

Ֆրանս. սպայակոյտի նախկին նախագահ զօր. Վէյկան «Տէպա»ի մէջ յօդուած մը ստորագրած է, ուր կը պարզէ թէ Իսքէնտէրունը Ֆրանսայի և Սուրիոյ պիտանի նաւահանգիստ մը չէ և թէ Տրիպոլսոյ Դամասկոսը կրնայ Սուրիոյ ծառայել իբր նաւահանգիստ և Ֆրանսայի համար՝ ծովային կայան:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Պաքրքէօյի Տատեան վարժարանի տնօրէնութիւնը շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Նոր Տարւոյ առթիւ Տիար Մկրտիչ Դերձակեանէ 5 ոսկի, վարժարանին Հոգաբարձութեան անդամ Հրանդ Փափազեանի զաւկին Յակոբի ամուսնութեան առթիւ Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն հաւաքաբար փոխան ծաղկեփնջի 5 ոսկի, Գրիգոր Իւթիւճեանի մահուան առթիւ Տիար Վահրամ Պէրպէրեանէ 3 ոսկի, Օր. Հէրքիյա Պէրպէրեանէ 2 ոսկի, Տէր և Տիկ. Երուանդ Լօքմակէօզեանէ 2 ոսկի:

ՀՐԱՊԱՐԱԿ ԵԼԱՒ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ 1937Ի ՏԱՐԵԳԻՐՔԸ

Տարեգիրքը այս տարի համայնագիտական բովանդակութիւն մը ունի աննախընթաց ճոխութեամբ մը:

Ունի՝ վիճակագրական ու տեղեկատու բաժիններ Թուրքիոյ եւ Արտասահմանի մասին:

Կեդրոնատեղի Սթամպուլ, Զաքմաքճըլար, Պիւյիւք—Եէնի խան թիւ 48-51- Գրասենեակ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան:

Գրական—գեղարուեստական, բանասիրական, քննադատական, գիտական, իմաստասիրական, տնտեսագիտական եւայլն բաժիններ

Կենսագրականներ անհետացող օտար եւ ազգային դէմքերու մասին:

400 էջ, մասնակցութեամբ հայ և օտար 70է աւելի ստորագրութիւններու եւ պատկերազարդ:

Ամէն մտաւորականի եւ ամէն հայու պիտանի հատոր մը: Լաւագոյն կաղանդի նուէրը: Գին 200 ղրշ.:

«Թէօֆիլ Կէօթիէ» շոգենաւով
ՊՏՈՅՏ ԴԷՊԻ ԱԹԷՆՔ
Հաւաքական անցագրով

Հելլէն արտաքին նախարարութեան քաղաքիս հելլէն հիւպատոսարան ղրկած հրահանգին համաձայն հաւաքական «վիզէ» կը տրուի,

Ստորեւ ցոյց տրուած գիներուն մէջ են անցագրի, հելլէնական և թրքական վիզէները և շոգենաւի տոմսակները:

Երթեւեկ՝ Ա. կարգ 70, Բ. էքօնոմի 60, Գ. կարգ՝ 43 ոսկի

Պէտք է ներկայացնել անձնագիր, զին. արտօնագիր, շահատուրքի ճիւղէն թուղթ և 6 լուսանկար:

Դիմել՝ ՆԱՔ, Ղալաթիա, Ըրհթըմ ճամ. Թ. 7, Հեռ. 43126

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆԱՑ
Անգլիական եւ ուրիշ ամէն տեսակ առաջնակարգ կերպասներ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ՀԱՐԱՃՃԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 36

Մեր վաճառատունէն առեւտուր ընողները բացարձակապէս կրնան վստահ ըլլալ թէ երբեք չպիտի խաբուին, որովհետեւ մեր անեղծ եւ անյեղլի սկզբունքն է՝

ՊԱՏՈՒԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ, ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ եւ ՔԻՉՈՎ ԳՈՀԱՆԱԼ

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼԻ ԿԱԶԻ
ԵՒ ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
ԵՒ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏ. ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒ
ԹՈՒՐՔ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
(ՅԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ)

Իսթանպուլի կազի և ելեկտրականութեան եւ ճարտարարուեստական ձեռնարկներու թուրք անանուն ընկերութիւնը պատիւ ունի իր յարգելի յաճախորդներուն ծանուցանելու թէ 1936ի իր պաշտօնեաներուն ինքնութեան թուղթերը (գորշ գոյնով եւ ուղղանկիւն ձեւով) ջնջուած են 1 Յունվ. 1937էն սկսեալ եւ փոխարինուած են նարնջագոյն եւ ուղղանկիւն թուղթերով որ ի զօրու են 1937ի ընթացքին:

Նոր թուղթերը իրենց գլուխը կը կրեն ընկերութեան անունը՝ «ԻՍԹԱՆՊՈՒԼԻ ԿԱԶԻ ԵՒ ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒ ԹՈՒՐՔ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ», իսկ կողմնակի եւ մեծատառ՝ 1937 տարին:

Այս պայմաններուն չհամապատասխանող թուղթեր պէտք է անկանոն նկատուին եւ տէրերուն մասին անմիջապէս լուր տրուի ոստիկանութեան:

Ընկերութիւնը հիմակուընէ կը մերժէ ո եւ է պատասխանատուութիւն այն հետեւանքներուն համար որ կրնան ծագիլ, երբ յաճախորդները նկատի չառնեն ներկայ ազդը: ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԹՈՒՐՔ ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ
Անանուն Ընկերութիւն
(ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ)

Ելեկտրական ընկերութիւնը պատիւ ունի իր յարգելի յաճախորդներուն ծանուցանելու թէ 1936ի իր պաշտօնեաներուն ինքնութեան թուղթերը (կանաչ գոյնով եւ ուղղանկիւն ձեւով) ջնջուած են 1 Յունվ. 1937էն սկսեալ եւ փոխարինուած՝ վարդագոյն գոյնով եւ ուղղանկիւն թուղթերով, որ ի զօրու են 1937ի ընթացքին:

Նոր թուղթերը իրենց գլուխը կը կրեն ընկերութեան անունը. «ԹԻՒՐՔ ԱՆՕՆԻՄ ԷԼԷՔԹՐԻՔ ՇԻՐՔԷԹԻ», իսկ կողմնակի եւ մեծատառ՝ 1937 տարին:

Այս պայմաններուն չհամապատասխանող թուղթեր պէտք է անկանոն նկատուին եւ տէրերուն մասին անմիջապէս լուր տրուի ոստիկանութեան:

Ընկերութիւնը հիմակուընէ կը մերժէ ո եւ է պատասխանատուութիւն այն հետեւանքներուն համար որ կրնան ծագիլ, երբ յաճախորդները նկատի չառնեն ներկայ ազդը:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԷԼԵԿՏՐ. ՋԵՏԵՂՈՒՄՆԵՐՈՒ
Անանուն Ընկերութիւն
ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Ելեկտրական Ջետեղումներու Թուրք Անանուն Ընկերութիւնը պատիւ ունի հաղորդելու իր յարգոյ յաճախորդներուն թէ 1936ի յատուկ ՎԱՐԴԱԳՈՅՆ և ՈՒՂՂԱՆԿԻՒՆԱՁԵՒ ինքնութեան քարթերը ջնջուած են և թէ 1937ի համար անոնց տեղ տրուած են ԿԱՊՈՅՏ և ՈՒՂՂԱՆԿԻՒՆԱՁԵՒ քարթեր:

Այս քարթերուն գլուխը արձանագրուած է ընկերութեան անունը, այսինքն «ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ՋԵՏԵՂՈՒՄՆԵՐՈՒ ԹՈՒՐՔ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ» և շեղակի ալ՝ 1937 թուականը:

Այս ձեւը չունեցող քարթերը անկանոն պէտք է նկատուին և զայն կրողները իսկոյն պէտք է ոստիկանութեան յանձնել:

Ընկերութիւնը ո և է պատասխանատուութիւն չի ստանձներ այս յայտարարութեան համաձայն չշարժողներուն ենթարկուելիք արդիւնքին համար և հիմակուընէ կը մերժէ ամէն պատասխանատուութիւն: ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՍԱՐԱՅ սինէման կը ներկայացնէ
Ծնունդի առթիւ փոքրիկներուն և մեծերուն համար հաճոյալի երկու գեղեցիկ ֆիլմեր միանգամայն
1.-1937 Միքի մաուզի զուարթ ժամը
5 մասնոց գունաւոր ֆիլմը
2.-Գաղտնի ամուսնութիւն
ֆրանսերէն խօսուն, դարձուած Լօրէթթա Եունկ և Ռօպէրթ Թայլօրի կողմէ
ՏՂԱՅՈՑ ԸՆԴՀ. ՄՈՒՏՔ 20 ՂՐՇ.

ՍԱՔԱՐԻԱ (նախկին Էլհամպրա)
ՍԻՆԷՄԱՆ ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԷ
Հանրութեան պաշտելի երկու կուռքերուն
ՖՐԷՏ ԱՍԹԷՐ ԵՒ ՃԻՆՃԸՐ ՌՕՃԷՐՍԻ
դարձուցած ամէնէն հիանալի ֆիլմը
ՏՈՐՄԻՂԻՆ ՀԵՏԵՒԻՆՔ
Նոր պարերու ալիք մը, զուարթութեան ովկէան մը

Թարմ եւ չոր հիանալի պտուղներու տեսակները
ՊԷՅՕՂԼՈՒ ԷՔՕՆՕՄԻ վաճառատունէն պիտի գնէք
Պէյօղլու, Գալաթասարայի Գալլըրը, Թիւ 13—15, Հեռ. 41338

ՈՒ՞Ր Է ԲԱՂԴԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԺԱՄԱԴՐԱՎԱՅՐԸ

Ասիկա հասկնալէ առաջ, գիտցէք որ Կաղանդի ամենագեղեցիկ նուէրը օդանաւային վիճակահանութեան տոմսն է։

Պայմանաւ որ այդ տոմսը առնէք

ԲԱՂԴԱՒՈՐՆԵՐՈՒ ԿԻՇԷՆ

Ուրեմն բոլոր բաղդագուրկները թող դիմեն բաղդաւորներու ժամադրավայրը

ՏՕՂՐՈՒԵՕԼ ԿԻՇԷՆ

Պէյօղլու Իսթիքլալ ճամբէսի Զաղլեան գրասարանին քով Թ.22ին

ՄԵՍՐՈՊ ՓԱՄՊՈՒԳՃԵԱՆ ԵՒ ՎԱՀԷ ՕՐԱԳԵԱՆԻ

ԽՆԱՄԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՈՐԲԱՆՈՑԻՆ

1937 ՏԱՐՒՈՅ ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՅՑՆԵՐԸ

Գեղարուեստական գծեր կողքով ու խնամեալ տպագրութեամբ, կը գտնուի խնամատարական մասնաճիւղերուն մօտ։ Հասոյթը ամբողջովին պիտի յատկացուի Սկիւտարի երկսեռ որբանոցի պէտքերուն։ Կը խնդրուի նախապատուութիւն տալ այս օրացոյցին, առով գեղեցկագիտական վայելք մը ունենալու և թէ սատարած ըլլալու համար որբերու մօտիկ հաստատութեան մը։

Խնամ. Վարչ. Ժողով

ՄՕՏ ՕՐԷՆ

ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԷ ՊՐԱԿ ԱՌ ՊՐԱԿ

Անգլիացի նշանաւոր գրագէտ.

ԱԿՍԹԱ ՔՐԻՍԹԻԻ

խորհրդաւոր տունը

[illegible] և խիստ հետաքրքրական վէպ մը, որ Եւրոպայի և Ամերիկայի մէջ մեծապէս գնահատուած է։ Առաջին պրակին հետ պահանջեցէք նաև գրքին պատկերազարդ կողքը։

Գին 4 ղրուշ։

Օրօրոցէն գերեզման առողջ
եւ ճերմակ մնացած ակռաներ

Ակռայի խիստ գործածողները շատ մը փորձեր յետոյ ինչո՞ւ միշտ

Ռատիօլինի

որոշում կուտան

ՈՐՈՎՀԵՏԵՒ ՌԱՏԻՕԼԻՆԸ

1. Ակռաներու վրայ «Թարթր» գոյանալու արգելք կ'ըլլայ։ Փտածութիւնն ալ կը մաքրէ

2—Ակռաներու վրայի խաւը առանց գծելու և մաշելու կը մաքրէ և կը փայլեցնէ։

3. Բերնի միքրոպները 100 առ 100 բացարձակապէս կը մեռցնէ։

4. Լինտերը կը խնամէ, անոնց հիւանդութեանց՝ արգելք կ'ըլլայ, բերնի հոտը կ'անհետացնէ։

դուք ալ գործածեցէք

RADYOLİN

PASTIL FOR
RADYOLIN FABRİKASI

ԲԱՍԹԻԼ ՖՈՐ

ԳՈՐԾԱԾՈՂՆԵՐԸ

Պոլսոյ Քաղաքապետական թատրոն

ՏՐԱՄԻ ԲԱԺԻՆԸ ԹԷՓԷՊԱՇԸԻ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

Այս գիշեր ժամը 20.30ին

Սիւրթիւք

ՕՓԷՐԷԹԻ ԲԱԺԻՆԸ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐ ժամը 20.30ին

Լէյլա վէ Մէճնուն

ԿՐԻՓԻՆ

Մտած տունը ցաւ չի մտներ

Գլխու ցաւի,
Ակռայի ցաւի
Մկաններու ցաւի
Ջիղերու ցաւի
Ցօղացաւի, հարբուխի և կրիփի դէմ

ամէնալաւ ֆորմիւլ, ամէնաարագ ազդեցութիւն, ամէնէն կտրուկ արդիւնք

Թուպ մը ԿՐԻՓԻՆը ընտանիքի մը բոլոր անդամներուն կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ցաւերու և խիթերու դէմ։

GRİPİN

Ուշադիր եղէք անունին և պնդելով զայն պահանջեցէք

ԼՈՅՏ ԹՐԻԵՍԹԻՆՕ
LLYOD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ՓՐԱԿԱ

Դշ. 30 Դեկտ., ժամը 17ին դէպի Փիրէ, Նափոլի, Մարսիլիա, Ճենովա։

ՏԱԼՄԱՑԻԱ

Դշ. 30 Դեկտ., ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Գոնսթանցա։

ՔԻՐԻՆԱԼ

Եշ. 31 Դեկտ. ժամը 20ին Գալաթիոյ քարափէն դէպի Փիրէ, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիեսթ։

ԻԶԷՕ

Եշ. 31 Դեկտ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա Գոսթանցա, Նովորոսիսք, Պաթում, Տրապիզոն, Սամսոն, Վառնա, Պուրկազ։

ՍԱԿԱՐԱՆ

25 Դեկտ. 1936

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ ԵՒ ԱՐԺԷԹՈՒՂԹԵՐ		
1933 Էրկանի ներքին փոխ.		97 25
1918 Ներքին փոխառութիւն		97.—
1933 փոխառ. [illegible]	Ա.	22.75
» » »	Բ.	21.25
» » »	Գ.	21.35
Անատոլու Երկաթուղի	Ա.	41.30
» »	Բ.	41.30
» »	Գ.	42.60
Անատոլու Պօն		44 30
Անատոլու Բաժնեթուղթ		23.80
Սիման (Ասլան)		13.30
Թէրքօզ		11.—
Րէժի		1.95
Թէլէֆոն		7.—
Թրամվայ		20.—
Գոմոնթի		9 60
Մինօթըրի Իւնիոն		10.40
Պոլսոյ Քարափ		10.
Քրէտի Ֆոնսիէ (1903)		100.—
» »		96.
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
Անգլիական (Սթէրլին)		618.—
Ամերիկեան (Տօլար)		126 —
Թրքական ոսկի		1018.—
Պանք Օթոման		242.—
Եուկօ Սլաւիա » (Տինար)		50.—
Ֆրանսական թղթադրամ		125—
Իտալական »		125.—
Պելճիքական »		85.—
Յունական » (Տրախ.)		23.—
Զուիցերիական »		575.—
Պուլկարական » (Լէվա)		23.—
Հոլանտական » Ֆլորին)		66.—
Չեխոսլովաքիա» (Քուրոն)		80.—
Աւստրիական »		23.—
Գերմանական » (Ռայխսմարք)		26.—
Ռումանական »(Լէյ)		14.—
ՉԷՔԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
Լոնտոն		616.—
Նիւ Եորք (սէնթ)		79.71
Փարիզ		17.10
Հռոմ		15.14.75
Պրիւքսէլ		4.71.38
Զուիցերիա		3.46.87
Սոֆիա		64.93
Պերլին		1.98.30
ՀԵՌԱԳԻՐ		
Փարիզ (1 անգլ.)	Ֆր.	105.15
Նիւ Եորք (1 տոլար)	»	21.48

ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՓԷՐՔՕ
FRATELLI SPERCO

Գալաթա, մաքսատան դէմը Խիւտավէնտիկեար խան, Թէլէֆոն 44792։

«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»

ՄՍԹԷՐՏԱՄ

Արտածման սպասարկութիւն

Մօտաւոր մեկնում դէպի Անվէրս, Ռոթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ։

Venus	այժմ Պոլսոյ մէջ	
Trajanus	բեռ կ'առնէ	27—31 Դեկտ.
Ceres	բեռ կ'առնէ	1—5 Յնվ.

Գետերու վրայ մասնաւոր շոգենաւային սպասարկութիւն. Հաննովր և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները։

Ներածման սպասարկութիւն Ամսթէրտամէն կ'սպասուին

Ceres	Դեկտ. 25ին
Trajanus	Դեկտ. 27ին

Ամսթէրտամէն մօտալուտ մեկնում

Hercules	Դեկտ. 23ին

Nippon Yusen Kaisha Tokyo
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի սպասարկութիւն Եօքօհամայի, Քոպի, Տէյրէնի, Զինկթաույի, Շանկհայի, Հոնկ-Քոնկի, Ինկաբուրի, Գոլոմպոյի, Սուէզի, Բօսթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջեւ։

Պիրէօն, Մարսիլիա, Պարսելոնա, Վալէնսիա, Լիվըրփուլ և Կլասկօ։

Toyooko Maru	Դեկ.	18ին
Dakar »	Յնվ.	18ին
Durhan »	Փետր.	18ին

Compagnia Italiano Turismo

Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։

Ջրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պակասումներու առաջնորդով ապահովութիւնը կ'[illegible] նէ։

Հարիւրին 50 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ։

Դիմել ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՓԷՐՔՕ, Գալաթա, Խիւտավէնտիկեար խան։

Ընկերութիւնը որ ՍԻԹ ընկերութեան ներկայացուցիչն է, Եւրոպայի բոլոր քաղաքներու համար կուտայ երկաթուղիի առանձին և խառն տոմսակներ ծովային [illegible] մաքսային Պոլիս-Փարիզ և Պոլիս-Լոնտոն գիծերու համար։

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCİYAN

Basıldığı yer
ARTUN Basımevi: Galata Billur
sokak No. 10

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ)(155)(

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

ԻՋԱՊՕ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

▼▼▼▼

ԽԳ

ՊԱՏԻԺԻՆ ԺԱՄԸ ԿԸ ՄՕՏԵՆԱՅ

Սրտին մէջի ամենապզտիկ մէկ բանը տեսնելէ կը զարհուրէին։ Սակայն իրար նայելով քիչ շատ կ'ապահովէին...։

Ժամանակը սահեցաւ դարձեալ, ի վերջոյ հակազդեցութիւն մը զգացին: Թէեւ քաջասրտութիւննին չվերստացան, բայց գոնէ խելայեղ միտքերնուն մէջ կարգ մտաւ։

Պրանքայյօն, ամէնէն անզգան, բանիր մրթմրթաց։ Եւ իր ձայնը զանոնք հեռացուց ոսկումի հեռաւոր հորիզոններէ, ու սկսան նաև խօսիլ և ստիպեցին Պրանքայյօնը որ կրկնէ իր ըսածը։ Պրանքայյօն կրկնեց.

— Վերջացա՞ւ, այլեւս տղաներ չենք։

— Ճի՛շդ է, մանչեց Պրիւսքայլ՝ անէծք մը արտասանելով:

— Ճի՛շդ է, գոչեց Պրակայլ քանի մը սուրբի անուն յիշելով։

Առանց իրարու բան մը ըսելու, սկսան կապերնին կարելու անմիտ ջանքին։ Սակայն ի զուր։ Ցանկարծ ուժասպառ եղան և սկսան լալ։

Պրանքայյօն, որ [illegible] խորէն ուրախութիւն մը կը զգար արտասանած ըլլալուն համար խօսք մը, զոր միւս երկուքը հաստատած էին, յարեց.

— Եւ սակայն, հիմա կրնանք ինքզինքնիս պաշտպանել, այլեւս տղայ չենք։

— Զօրաւոր ենք, ըսաւ Պրիւսքայլ։

— Մարդ ենք ըսաւ Պրակայլ։

Ցանկարծ չարաչուք ու ահազանգի նման հնչող ձայն մը ըսաւ.

— Դուք երեք ողջերն էք, ա՛յդչափ։

Երեք մարդիկը կծկուեցան իրենց աթոռակներուն մէջ։ Կ'ուզէին գետնին տակը անցնիլ։ Խոշոր աչքերնին սեւեռած մնացին նոյն կէտին վրայ. Ու տեսան Սայթանօն։

Անիկա ճիշդ 12 տարի առաջուան մարդն էր, բընաւ չէր փոխուած, ո՛չ ալ ծերացած, ու դարձեալ փաթթուած իր կարմիր վերարկուին մէջ։

Սայթանօ յրջօրէն քննեց զանոնք ու ինքնիրեն ըսաւ։

— Մարդի՛ք, այո՛.... Բայց ասոնք անոնք են։ Զանոնք ինծի տուող զիպուածը իրապէս բա՞խտն է։

Արդեօք այստեղ չկա՞յ յայտնի մէկ կամքը այն զօրութեանց զորս չեմ ճանչնար և որոնք ապահովաբար կ'ուզեն որ Մեծ Գործը կատարուի....

Մարդի՞ք։ Այո՛, ու թերեւս անիկա խաչնգոտ մըն է դարձեալ։ Նիքոլա Ֆլամէլէն գողցած վաւերաթուղթս կ'ըսէ. «տղաներ... երիտասարդ արարածներ մաքուր արիւնով...»։

Ա՛լ չգիտեց զանոնք և սկսաւ դանդաղօրէն քալել. Խորախորհուրդ՝ խորհրդածութեան մէջ սուզուած էր։ Սայթանօ կը զգար թէ միտքը կը յածի անճանաչելիին արհաւրալից անդունդներուն մէջ։

Աթոռակներու կողմէն, հատեն ատեն ուժգին ճիչ մը կամ հառաչ մը կը լսուէր ամէնանգամ որ կարմիր վհուկը շարժում մը ընէր։ Երեքը մէկ զայն կը դիտէին, և զիրենք տանջող միակ անտանելի մտածումը սա էր. «ի՞նչ պիտի ընէ»։ Այդ անծանօթն է որ կ'ահաբեկէր զիրենք։

Եթէ վստահ ըլլային թէ զիրենք պիտի մորթեն կամ դաշունահար սպաննեն, պիտի հանդարտէին։ Սակայն այդ չարաչուք սատանային ներկայութիւնը կը ջլատէր զիրենք։

ՍԱՅԹԱՆՕ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷՐ ԻՐ ՓՈՐՁԵՐԸ

Սայթանօ կը շարունակէր իր փորձերը, մտածե ո՛վ։

— Տղանե՛ր։ Եւ ինչո՞ւ համար պիտի չփորձէի զանոնք։ Ինչո՞ւ համար գէշ պայմաններու տակ անյաջող փորձեր կատարեմ։ Երկու երեք օրէն կրնամ այդ մարդիկը տղայ դարձնել։ Այո՛, կրնամ։ Տեսա՛յ փորձեցի։ Տեսայ Լօրանս տ'Անպրէօնի տասներկու տարի երիտասարդանալը, որովհետեւ գերագրգռեցի իր միտքը։ Կրնամ այս երեք մարդերուն միտքը վերջին ծայր խառնել։ Կրնամ զանոնք գերագրգռելով ճիշդ այն վիճակին մէջ դնել, ուր կը գտնուէին անոնք Հարտի տը Բասավանի դէմ ցցուած գիշերը։ Եւ ալ ատեն ո՞վ կրնայ ըսել ինծի թէ այս պահուս, ուր իրենց մէջ վերսթափած են երբեմնի զգացումները, անոնք չպիտի ունենան իրենց երբեմնի [illegible] արիւն...

(Շար.)